

Referanser:

Arkivsak: 18/03032-5

Budsjett 2019 og fordeling av midler for rettssubjektet Den norske kirke og de sentralkirkelige råd

Sammendrag

I forslag til statsbudsjett for 2019 er rammetilskuddet til rettssubjektet Dnk på kr 2 114,9 mill. Dette er isolert sett en økning i bevilgningen på kr 72,8 mill fra 2018.

Imidlertid utgjør kr 69 mill av tilskuddet midler til gjennomføring av kirkevalg mot kr 20 mill i 2018, og kr 20,5 mill er midler til å dekke økte pensjonskostnader i 2019. Dette innebærer en faktisk økning av tilskuddet på om lag kr 3,3 mill.

Samlet sett innebærer forslaget til statsbudsjett et kutt på kr 56 mill. I beregningen av rammetilskuddet er det lagt til grunn en reduksjon på kr 46 mill. Bakgrunnen er en forventning om at Den norske kirke i 2019 vil kunne realisere innsparingspotensialet som følge av at 14 statskirkelige virksomheter ble slått sammen til én virksomhet i 2017. I tillegg er det en reduksjon på 0,5 prosent tilsvarende kr 10 mill som er lagt på alle tilskuddsmottakere på KUD sitt budsjett.

I tilskuddet inngår kompensasjon for kirkens pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). For 2019 utgjør dette i overkant av kr 200 mill. I tillegg faktureres Dnk for solvenspremie som ikke er lagt til grunn i rammetilskuddet. For 2019 er pensjonskostnadene knyttet til solvenspremien estimert til kr 92,8 mill. Det pågår dialog med KUD for å finne inndekning av solvenspremien. Inntil dette er avklart, anbefales det derfor å styre mot et budsjett i underskudd tilsvarende estimerte kostnader knyttet til solvenspremien for 2019. Dette etter samme modell som i revidert budsjett 2018 sak KR 50/18.

Med forslag til statsbudsjett er det ikke rom for å videreføre tildelinger på 2018-nivå i 2019. Tildelingen til hver gruppe i budsjettreglementet foreslås derfor redusert med om lag 0,2 prosent. Med en forventet pris- og lønnsvekst på 2,8 prosent, innebærer dette i realiteten en underdekning på 3 prosent sammenlignet med tildelingene i 2018.

Det foreslås videre at Ovf-midlene fordeles som i 2018.

Statsbudsjettet er under behandling mens denne saken skrives. Dette betyr at de endelige rammene for kap. 0340 Den norske kirke ikke er kjent. Det foreslås derfor at en eventuell økning opp til kr 46 mill fordeles til de grupper som får redusert tildeling sammenlignet med 2018, slik at økningen gir prosentvis lik effekt for alle. Økning over kr 46 mill, som eventuelt ikke er øremerket fra KUD, foreslås brukt til å styrke arbeidet med kirkens diakonale samfunnsansvar.

Det legges frem forslag til fordeling av statlige tilskudd og Ovf-midlene. Basert på dette foreslås samlet budsjett for Dnk for 2019. Det foreslåtte budsjett legger til grunn at det styres mot et underskudd på kr 92,8 mill, tilsvarende kostnadene knyttet til solvenspremie. Videre foreslås budsjett for rettssubjektskostnader (prefiks 110), for Kirkerådet (prefiks 120) og Bispemøtet (prefiks 130).

Tall i tabeller er i hele 1000 kroner med mindre annet er presisert.

Forslag til vedtak

- 1) Kirkerådet vedtar det framlagte forslag til fordeling innenfor den enkelte budsjettgruppe for 2019:

Sammenstilte kostnader og inntekter og fordeling etter budsjettreglementet	Inntekt 2019	Kostnad 2019	Prosent av fordeling hvis økning i ramme tilskuddet
Statsbudsjett kap 342 post 70	2 114 900		
Ovf-tilskudd	41 700		
Svalbard kirke fra Justisdep.	5 500	5 500	
Gravplassforvaltning (kap 342)	4 000	4 000	
Fengselsprest Borg		1 000	
Kirkens landsfond		-	
Kirkevalg 2019		69 000	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå (eks. pensjon i 2018)		94 636	5,1 %
Ovf-finansiert IKT (rettssubjektsnivå)		16 200	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå kun pensjon		206 203	
Gr 1A. Til fordeling KR og BM		89 746	4,9 %
Ovf-tilskudd KR		8 355	
Gr 1A: Til fordeling BDR		1 169 364	63,6 %
Ovf-tilskudd BDR		7 145	
Gr 1B: Trosopplæring, diakoni, undervisning mm		454 827	24,7 %
Gr.2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner		-	
Ovf-tilskudd til blant annet å dekke økumeniske kontingenter mm		10 000	
Gr. 3: Andre institusjoner og kirkelige formål		24 116	1,3 %
KUN (inkl. i rettssubj. i 2017)		6 008	0,3 %
Total	2 166 100	2 166 100	100,00 %

- 2) Dersom vedtatt statsbudsjett har en større økonomisk ramme, som ikke er øremerket, fordeles inntil kr 46 mill forholdsmessig likt mellom budsjettgruppene som vist i tabellen i punkt 1. Økning over kr 46 mill brukes til å styrke arbeidet med kirkens diakonale samfunnsansvar.
- 3) De nye fellesfunksjonene som følge av effektiviseringsarbeidet i Dnk finansieres ved at det trekkes ut midler fra rammetilskuddet og legges til rettssubjektsnivået.
- 4) Under forutsetning av full finansiering av pris- og lønnvekstøkning fra 2018, budsjetteres det med et effektiviseringsuttak på kr 10 mill.
- 5) Kirkerådet vedtar det framlagte forslag til budsjett for hele virksomheten rettssubjektet Den norske kirke:

Dnk	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd	-2 166 100
Andre inntekter	-23 228
Sum driftsinntekter	-2 189 328
Tilskudd mv	511 516
Lønn og godtgjørelser	1 458 432
Andre driftskostnader	312 228
Sum driftskostnader	2 282 176
Finansposter	-
Resultat	92 848

- 6) Kirkerådet vedtar det framlagte forslag til budsjett for rettssubjektsnivået (prefiks 110)

110	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd	
Andre inntekter	-105
Sum driftsinntekter	-105
Tilskudd mv	40 124
Lønn og godtgjørelser	297 661
Andre driftskostnader	160 245
Sum driftskostnader	498 030
Finansposter	-
Resultat	

- 7) Kirkerådet vedtar det framlagte forslag til budsjett for Kirkerådet (prefiks 120)

120	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd	
Andre inntekter	-6 000
Sum driftsinntekter	-6 000
Tilskudd mv	8 355
Lønn og godtgjørelser	52 158
Andre driftskostnader	43 588
Sum driftskostnader	104 101
Finansposter	-
Resultat	

- 8) Kirkerådet vedtar det framlagte forslag til budsjett for Bispemøtet (prefiks 130)

130	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd	
Andre inntekter	
Sum driftsinntekter	-
Tilskudd mv	
Lønn og godtgjørelser	3 318
Andre driftskostnader	3 552
Sum driftskostnader	6 870
Finansposter	-
Resultat	

Saksorientering

Inntektssiden

I statsbudsjettet for 2019 foreslår KUD et rammetilskudd på kr 2 114,9 mill mot kr 2 042,1 mill i 2018. Dette er isolert sett en økning i bevilgningen på kr 72,8 mill fra 2018. I rammetilskuddet inngår imidlertid kompensasjon for kirkens pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK), som for 2019 er trappet opp med kr 19,5 mill som følge av at tidligere budsjettanslag var for lavt, og med kr 1 mill kroner som følge av at Den norske kirke må betale premie for stadig flere alderspensjonister.

I 2018 bevilget KUD kr 20 mill for forberedelser til Kirkevalget i 2019. I forslag til statsbudsjett for 2019 er det foreslått kr 69 mill som gir en total økonomisk ramme for Kirkevalget 2019 på kr 89 mill.

Videre er kr 1 mill videreført til å dekke utgifter til fengselsprest i Borg bispedømme.

Samlet økning av rammetilskuddet som skal fordels på ordinære drift og tilskuddsutbetalinger i 2019 er derfor på om lag kr 3 mill sammenlignet med tilskuddet i 2018.

Forslag til statsbudsjett innebærer et kutt på kr 56 mill. I beregningen av rammetilskuddet er det lagt til grunn en reduksjon på kr 46 mill. Bakgrunnen er en forventning om at Den norske kirke i 2019 vil kunne realisere innsparingspotensialet som følge av at 14 statskirkelige virksomheter ble slått sammen til én virksomhet i 2017. I tillegg er det en reduksjon på 0,5 prosent tilsvarende kr 10 mill som er lagt på alle tilskuddsmottakere på KUD sitt budsjett.

Pris og lønnsvekst for 2019 er i statsbudsjettets deflator estimert til 2,8 prosent. For å kunne videreføre driften i 2018 til 2019, må tilskuddet økes med kr 56 mill.

I forslag til statsbudsjett inngår kompensasjon for kirkens pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). For 2019 utgjør dette i overkant av kr 200 mill. I tillegg faktureres Dnk for solvenspremie som ikke er lagt til grunn i rammetilskuddet. For 2019 er pensjonskostnadene knyttet til solvenspremien estimert til kr 92,8 mill. Det pågår dialog med KUD for å finne inndekning av solvenspremien. Inntil dette er avklart, anbefales derfor å styre mot et underskudd tilsvarende estimerte kostnader

knyttet til solvenspremien for 2019. Dette etter samme modell som i revidert budsjett 2018 sak KR 50/18. Det foreslås i budsjettet for rettssubjektsnivået (prefiks 110) å dekke den del av pensjonspremien som ikke er solvenspremie. Totale kostnader knyttet til dette er budsjettert til kr 206,2 mill.

På bakgrunn av reduksjonen i forslag til statsbudsjett, og økte pensjonskostnader foreslår Kirkerådet at det for 2019 legges til grunn en reduksjon i tildelingen til alle grupper på om lag 0,2 prosent i forhold til 2018.

Tilskuddet fra Ovf på kr 42,7 mill fordeles på samme måte som tidligere år med kr 16,2 mill til IKT, kr 15,5 mill til kirkelige formål og kr 10 mill til Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner.

Dnk får et tilskudd til drift av Svalbard kirke på kr 5,5 mill fra Justisdepartementet, og tilskudd til gravplassforvaltning fra KUD er på kr 4 mill.

Dnk sitt samlede mottatte tilskudd er på kr 2 166,1 mill i 2019.

Kirkemøtets vedtak om budsjettet for 2019 i sak KM 14/18

I behandlingen av sak KM 14/18 ble det fattet følgende vedtak:

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om budsjett 2018 til orientering.
2. Kirkemøtet tildeler rammetilskuddet i 2019 etter følgende kriterier:

Tilskuddsgruppe 1:

1A Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, KUN og Svalbard kirke

- Kirkemøtet avsetter en felles ramme til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene og KUN. Rammens størrelse er det som er igjen av den statlige bevilgningen når bevilgningen under pkt. 1B til gruppe 3 er trukket ut.
- Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som for 2018.
- Av rammen avsettes det kr 10 000 000 til strategiske satsinger under forutsetning av at midler til prestestillinger etter justering for lønnsvekst ikke reduseres.
- Resterende midler fordeles mellom Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene ved at fordelingsnøklerne fra 2018 videreføres.
- Bevilgning til Svalbard kirke er øremerkede midler og beløpet avhenger av tilskuddets størrelse.

1B Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk i menighetene

Kirkemøtet avsetter en ramme på kr 455,7 mill. tilsvarende endelig tildelt beløp i 2018. Prisjustering for 2019 vurderes i forhold til tildelt rammetilskudd på samme måte som i 2018.

Tilskuddsgruppe 2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 11 000 000.

Tilskuddsgruppe 3: Andre institusjoner og kirkelige formål

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 25 000 000, inkludert mulig prisvekst.

- 3. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om at tilskuddet til KIFO ikke reduseres i 2018 og 2019 til orientering.*
- 4. Kirkemøtet tar til orientering Kirkerådets initiativ til at det igangsettes en evaluering av KIFO i samarbeid med KIFOs styre og hovedsamarbeidsparter som grunnlag for å vurdere utviklingen av grunntilskudd til KIFO.*

Komiteens merknader til sak KM 14/18

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen er svært fornøyd med god økonomistyring i Kirkerådets og bispedømmenes administrasjon i en vanskelig omstillingsfase og at det i første år som eget rettssubjekt er levert et regnskap uten merknader fra revisor. Komiteen vil imidlertid påpeke at mindreforbruket i bispedømmene i 2017 har sin årsak i svært stram økonomistyring og utstrakt bruk av vakanser og reduksjon av stillinger. Dette har mange steder ført til færre gudstjenester og gjør det svært krevende å oppfylle kirkens oppdrag som en landsdekkende folkekirke.

- 1. Komiteen er positiv til at overskuddet på rettssubjektsnivået på kr 18 mill i sin helhet settes av til å styrke egenkapitalen. I forhold til den omfattende virksomheten og den tilhørende økonomiske risikoen er imidlertid egenkapitalen i dag for lav, og eventuelle overskudd de nærmeste årene bør også benyttes til å styrke egenkapitalen. I Kirkemøtets budsjettreglement § 2 om «Grunnleggende prinsipper» 4. ledd heter det at «Det skal budsjetteres med et resultat som sørger for en forsvarlig egenkapital». Komiteen understreker viktigheten av at denne bestemmelsen følges med utgangspunkt i egenkapitalsituasjonen. Kirkerådet bør også understreke behovet for styrket egenkapital i budsjettsøknadene til Kulturdepartementet.*
- 2. Komiteen vil påpeke at dagens tilskudd til Den norske kirke fortsatt ikke er tilstrekkelig til å opprettholde aktiviteten og en landsdekkende folkekirke med formålstjenlig kirkelig betjening for alle. Alle bispedømmene har i løpet av det siste året kuttet i antall prestestillinger og presset på de ansatte er stort. Komiteen ber Kirkerådet om å oppfordre Stortinget til å bevilge en overføring for 2019 på minimum 2018-nivå og med full kompensasjon for lønns- og prisstigning. Samtidig er det nødvendig at Den norske kirke fortsetter arbeidet med effektivisering og forenkling av driften, slik at ressurser til prester og andre kirkelig ansatte prioriteres.*

Konsekvensene av regjeringens pågående avbyråkratisering- og effektivitetsreform (ABE-reformen) er at reduksjonen i tilskuddene ikke bare er kutt i administrasjon, men også reduksjon av prestestillinger og andre kirkelige stillinger. Komiteen ber Kirkerådet i samarbeid med arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner å påvirke regjeringen til å justere reformen på grunn av de uheldige konsekvensene reformen også har for andre stillingstyper enn de administrative.

- 3. Komiteen oppfordrer Kirkerådet og bispedømmerådene til å sette av tilstrekkelige midler slik at ungdomsdemokratiet i alle ledd kan opprettholdes og videreutvikles.*

4. *Arbeidet med evalueringen av KIFO må prioriteres høyt, og ta utgangspunkt i kirkens behov for forskningsbasert kunnskap. En videreføring av tilskuddet til KIFO må blant annet vurderes i lys av de senere års utvikling innen høyere utdanning og forskning, spesielt den sterke oppbyggingen av forskningskompetanse som kontinuerlig skjer i andre private og offentlige institusjoner.*
5. *Forslag til vedtak pkt. 2 under tilskuddsgruppe 1A Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, KUN og Svalbard kirke endres i samsvar med tilsvarende presisering som ble gjort i 2017: «Av rammen avsettes det kr 10 000 000 til strategiske satsinger under forutsetning av at midler til prestestillinger etter justering for lønnsvekst ikke reduseres».*
6. *Forslag til vedtakets pkt 2 under tilskuddsgruppe 1B om beløpet til tilskudd til trosopplæring, diakoni og undervisning i menighetene endres til kr 455 721 mill, som tilsvarer det endelig tildelte beløpet til formålet i 2018.*
7. *Komiteen understreker at ved budsjettøkninger eller budsjettkutt, tilstrebes fortsatt likebehandling mellom budsjettgruppe 1A og 1B.*

Forslag til fordeling av midler for 2019

Kirkemøtets fordelingsvedtak for 2019 er gjort under forutsetning av at nivået på rammetilskuddet videreføres og pris- og lønnsvekst justeres. Dette vilkåret er ikke oppfylt i forslag til statsbudsjett for 2019. Det er derfor opp til Kirkerådet å vedta fordelingen mellom alle de ulike gruppene slik at det samlet sett er en god fordeling mellom de ulike formålene innenfor rammen av vedtaket i Kirkemøtet. Kirkerådets budsjettvedtak legges frem til Kirkemøtet til orientering, og med oppfordring til Kirkemøtet i 2019 om å gi føringer for fordeling av tilskuddet for 2020. På bakgrunn av Kirkemøtets vedtak og forslag til statsbudsjettet for 2019, foreslår Kirkerådet at alle tilskuddsmottakerne får en reduksjon på 0,2 prosent av det de fikk tildelt i 2018.

Statsbudsjettet er ennå ikke vedtatt av Stortinget. De endelige rammene fra staten er ikke kjent når denne saken ferdigstilles til Kirkerådet. Hvis endelig vedtak om statsbudsjettet 2019 innebærer en økning av tilskuddet som gir full kompensasjon for pris og lønnsvekst, vil dette bli fordelt på gruppene slik at resultatet blir 2018-nivå tillagt pris- og lønnsvekst. Under forutsetning av full finansiering av pris- og lønnsvekstøkning på kr 56 mill, budsjetteres det med et effektiviseringsuttak på kr 10 mill, som brukes til å styrke arbeidet med kirkens diakonale samfunnsansvar. Videre foreslås det at en økning ut over kr 56 mill brukes til det samme formålet.

Uavhengig av statsbudsjettet foreslås det at de nye fellesfunksjonene, som følge av effektiviseringsarbeidet i Dnk, finansieres ved at det legges til rettssubjektsnivået (prefiks 110).

I samsvar med Kirkemøtets budsjettreglementet fordeles midlene til gruppe 1A, gruppe 1B, gruppe 2 og gruppe 3 samt at Ovf-midlene fordeles separat. Tabellen viser forslag til fordeling av inntekter og kostnader i 2019 sammenlignet med 2018:

Tabell 1: Forslag til fordeling i 2019 sammenlignet med 2018

Sammenstilte kostnader og inntekter og fordeling etter budsjettreglementet	Inntekt 2018	Kostnad 2018	Inntekt 2019	Kostnad 2019	Prosent av fordeling hvis økning i rammetilskuddet
Statsbudsjett kap 342 post 70	2 021 100		2 114 900		
Ovf-tilskudd	40 800		41 700		
Svalbard kirke fra Justisdep.	5 350	5 350	5 500	5 500	
Gravplassforvaltning (kap 342)	4 000	4 000	4 000	4 000	
Fengselsprest Borg	1 000	1 000			1 000
Kirkens landsfond	3 700	3 700	-		
Kirkevalg 2019	20 000	20 000			69 000
Gr 1A: Rettssubjektsnivå (eks. pensjon i 2018)		94 822		94 636	5,1 %
Ovf-finansiert IKT (rettssubjektsnivå)		15 300		16 200	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå kun pensjon		178 500		206 203	
Gr 1A: Til fordeling KR og BM		89 922		89 746	4,9 %
Ovf-tilskudd KR		8 355		8 355	
Gr 1A: Til fordeling BDR		1 171 662		1 169 364	63,6 %
Ovf-tilskudd BDR		7 145		7 145	
Gr 1B: Trosopplæring, diakoni, undervisning mm		455 721		454 827	24,7 %
Gr.2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner		290		-	
Ovf-tilskudd til blant annet å dekke økumeniske kontingenter mm		10 000		10 000	
Gr. 3: Andre institusjoner og kirkelige formål		24 164		24 116	1,3 %
KUN (inkl. i rettssubj. i 2017)		6 020		6 008	0,3 %
Total	2 095 950	2 095 950	2 166 100	2 166 100	100,00 %

Grønn farge i tabellen indikerer gruppene i budsjettet har fått reduksjon i tildeling og som foreslås gitt tildeling ved eventuelt økt tilskudd. Den prosentvise fordeling som vises i siste kolonne er avrundet til nærmeste desimal. Ved en eventuell økning i tilskudd, legges eksakte verdier til grunn for å hindre skjevfordeling som følge av avrundning.

Forslag til fordeling på de ulike postene blir presentert i følgende rekkefølge:

1. Gruppe 1A Bispedømmerådene, Kirkerådet og Svalbard kirke
  - 1.1. Kostnader på rettssubjektsnivå, eks pensjon
  - 1.2. Pensjonskostnader
  - 1.3. Kirkerådets sekretariat (prefiks 120) og Bispemøtet (prefiks 130)
  - 1.4. Bispedømmerådene (prefiks 210-310)
  - 1.5. Svalbard kirke (prefiks 311)
2. Gruppe 1B Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mm
3. Gruppe 2 – Økumeniske kontingenter og internasjonale organisasjoner
4. Gruppe 3 – Andre institusjoner og kirkelige formål
5. Fordeling av Ovf-midler til kirkelige formål i 2019
6. Forslag til budsjett for 2019 for rettssubjektet Den norske kirke og rettssubjektsnivået, Kirkerådet og Bispemøtet (prefiks 110-130)
7. Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser
8. Kirkevalget 2019
9. Egenkapital og finansinntekter
10. Avskrivinger
11. Langtidsbudsjett

1. Gruppe 1A Bispedømmerådene, Kirkerådet og Svalbard kirke
 Totalt for 2019 er det kr 1 634,4 mill til fordeling i gruppe 1A.

Tabell 2: Forslag til fordeling i gruppe 1A i 2019 sammenlignet med 2018

Fordeling i gruppe 1A	Tildeling 2018	Tildeling 2019
Rettssubjekt kostnader ekskl. Pensjon	94 822	94 636
Rettssubjekt kostnader til kirkevalg	20 000	69 000
Rettssubjekt kostnader til pensjon	178 500	206 203
Kirkerådet og Bispemøtet	89 922	89 746
Bispedømmerådene	1 171 662	1 169 364
KUN	6 020	-
Svalbard kirke	5 350	5 500
Total	1 566 276	1 634 449

1.1 Kostnader på rettssubjektsnivå eksklusive pensjon

En undergruppe av gruppe 1A er kostnader på rettssubjektsnivå, hvor felleskostnader for rettssubjektet skal føres. Dette gjelder eksempelvis drift av alle folkevalgte råd på nasjonalt nivå, klagenemnd, kontrollutvalg, IKT-drift, arkiv, revisjon, LPR (lønn-, personal- og regnskapssystemet), pensjon, lønnsoppgjør og forsikringer som er felles for alle enhetene. Budsjettet for rettssubjektsnivå (prefiks 110) er satt opp etter samme modell som i 2018.

Budsjetterte kostnader på rettssubjektsnivå i 2019 er på kr 110,8 mill eksklusive pensjon. Budsjetterte inntekter for rettssubjektet er ubetydelige. Midler til å dekke kostandene for lønnsoppgjøret for 2019 ligger inne i rettssubjektkostnadene slik de også gjorde det i 2018, og midlene fordeles til enhetene når lønnsoppgjøret er klart. For 2018 vises kostnadsestimatene etter revidert budsjett KR 50/18.

Tabell 3: Estimert kostnadsramme for rettssubjektsnivå (prefiks 110) i 2018 og 2019

Koststed	Beskrivelse	Kostnadsramme 2018	Kostnadsramme 2019
1101220	Ungdommens kirkemøte (UKM) - driften av det valgte råd	580	580
1101310	Kirkemøtet	4 450	4 450
1101310	Kontrollutvalg inkl. revisjonsoppdrag (forvaltningsrevisjon i 2018)	850	850
1101320	Kirkerådet - driften av det valgte råd inkl AGU	1 960	2 460
1101320	Klagenemnd	500	500
1101330	Mellomkirkelig råd (MKR) – driften av det valgte råd	870	870
1101330	Annet virksomhet under MKR	300	300
1101330	Religionsdialog (KM 18/16)	500	-
1101340	Samisk kirkeråd (SKR) - driften av det valgte råd	430	430
1103110	IKT – inter-/intranett inkl systemansvarlig	5 250	5 250
1103110	Nettprest, digital kirke og medlemsundersøkelse	1 100	1 100
1103110	Jubileumbok, kostnader	250	250
1103150	IKT - Medlemsregisteret inkl systemansvarlig	9 210	9 210
1103150	IKT - arkiv Public360 + nødvendig videreføring av WebSak inkl systemansvarlig	2 010	2 010
1103150	IKT – LPR-avtale med Tet inkl systemansvarlig	12 000	12 000
1103150	IKT - Eierstyring IKT	1 800	1 800
1103300	Revisjon	1 000	1 000
1103300	Fordelingsnøkler - prosjekt	1 000	1 000
1103300	Internrevisjon	2 300	2 300
1103300	Forsikring næringsdrift+yrkesskade +gruppeliv SPK	2 500	2 500
1103300	Fellessystemer som WebCruiter og Enalyzer (Questback utgikk som fellessystem i 2017)	470	470
1103300	Refusjon av ansvars- og ulykkesforsikring v/Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA)	310	310
1103300	KA-medlemskontingent	1 500	1 500
1103300	Andre felleskostnader, lønnsoppgjør, pensjonsusikkerhet og felleskostnader, husleie, frikjøp, risiko/buffer m.m.	43 682	43 496
	Sum eksklusiv pensjon, IKT-kostnader og kirkevalg	94 822	94 636
1103300	IKT – KP (kundeavtale med Kirkepartner)	15 900	16 200
	Sum rettssubjektsnivå uten pensjon	110 722	110 836

Nedenfor omtales de koststeder hvor det er en endring eller behov for presisering fra 2018:

1101310 Kirkemøtet, nemnder og utvalg

Budsjettet for Kirkemøtet 2019 foreslås på samme nivå som i 2018.

Kontrollutvalgets kostnader og kostnader til de revisjoner som bestilles av Kontrollutvalget, foreslås budsjettert med kr 0,9 mill på dette koststedet.

1101320 Kirkerådet nemnder og utvalg

Foreslås økt med 0,5 mill for å dekke økte driftskostnader.

1101330 Mellomkirkelig råd – Religionsdialog

Vedtaket i KM 18/16 anses gjennomført, og det er ikke satt av midler til dette i 2019. Det reduserer behovet med kr 0,5 mill sammenlignet med 2018.

1103150 IKT – LPR-avtale med Tet inkl systemansvarlig

Kostnadene til LPR-avtalen har vist seg å ligge over tidligere estimater. Det estimeres med kr 12 mill i 2019, men det påregnes et overforbruk.

1103300 Revisjon

Kostnadene til lovpålagt regnskapsrevisjon foreslås opprettholdt på samme nivå som i 2018 på kr 1 mill i 2019. Årskostnad for revisjon er kr 0,2 mill og resterende kostnad er knyttet til interimrevisjon samt kjøp av rådgivningstjenester.

1103300 Fordelingsnøkler – prosjekt

Forslag til nye fordelingsnøkler mellom bispedømmerådene og mellom bispedømmerådene og Kirkerådet skal legges frem på Kirkemøtet i 2019. Det behov for om lag kr 0,5 mill i 2019, selv om tabellen viser kr 1 mill.

1103300 Internrevisjon

Anskaffelse av internrevisjonsleder, frikjøp av internt team og drift er foreslås budsjettert med kr 2,3 mill opprettholdt som i 2018. Dette er basert på inngått avtale med KPMG i 2018 og budsjettestimater for 2019.

1103300 Felleskostnader, lønnsoppgjør 2019, frikjøp av tillitsvalgte mm.

Dette er kostnader som i all hovedsak skal fordeles ut på enhetene. Det omfatter midler til å dekke økte kostnader knyttet til lønnsoppgjør 2019, helårsvirkning av beredskapsavtalen inngått i 2018, frikjøp av tillitsvalgte mv, tilskudd til KA til dekning av utgifter til informasjonsarbeid om økonomiske problemstillinger etc. for kirkelige fellesråd og menighetsråd på kr 0,9 mill, tilskudd til KA til opplæringstilskudd til rådsopplæring og ulike kompetansekurs på kr 1 mill og tilskudd til beste for katekettjenesten kr 1,9 mill. I tillegg ligger det inne her kr 0,5 mill i tilskudd for ferdigstilling av evaluering av Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep sin virksomhet og kr 0,5 mill for gjennomføring av en medarbeiderundersøkelse i 2019. Total kostnadsramme på kr 43,5 mill i 2019. Hele det generelle kuttet på 0,2 prosent tas også på rettssubjektsnivået. Det utgjør i underkant av kr 0,2 mill og legges på dette koststedet.

1.2 Pensjonskostnader

Pensjonskostnader budsjetteres som en egen post på rettssubjektsnivå.

Pensjonskostnader i 2019 budsjetteres med kr 206,2 mill. Dette er en økning på kr 27,7 mill sammenlignet med 2018. I forslag til statsbudsjett for 2019 er det lagt inn en økning på kr 20,5 mill av tilskuddet for å kompensere for økte pensjonskostnader

i 2019. I tillegg kommer estimerte kostnader knyttet til solvenspremie på kr 92,8 mill som ikke er lagt inn i forslag til statsbudsjett.

Kirkerådet har dialog med KUD for å få dekket merkostnadene til pensjon. Det foreslås at fordeling av tilskuddet fra KUD går til å dekke kostnader til den del av pensjonspremien som ikke er knyttet til solvenspremien. Mens kostnader knyttet til solvenspremien foreslås dekket ved å tære på egenkapitalen, med andre ord et underskudd på kr 92,8 mill i 2019.

1.3 Kirkerådets sekretariat (prefiks 120) og Bispemøtet (prefiks 130)

Tildelingen for 2018 videreføres til 2019 med den foreslåtte reduksjon på 0,2 prosent. Samlet tildeling er foreslått til kr 98,1 mill, hvorav kr 89,7 mill er tildeling fra gruppe 1A og kr 8,4 mill er fra Ovf. Av dette foreslås kr 6,9 mill til Bispemøtet og kr 91,2 mill til Kirkerådet.

Kirkerådets sekretariat Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd. Samisk avdeling har kontorer i Tromsø, for øvrig er det fem avdelingene i Oslo samt direktørens stab. Det er 77 ansatte fordelt på om lag 72 årsverk i Kirkerådets sekretariat. I Bispemøtet er det 4 ansatte og like mange årsverk.

Kirkerådet (prefiks 120)

For Kirkerådet er foreslått tildelt ramme for 2019 på kr 91,2 mill hvorav kr 82,8 mill er andel av forslag til statsbudsjett og kr 8,4 mill er Kirkerådets andel av Ovf-midlene. Andel Ovf-midler er videreført fra 2018.

Tildelt ramme fra gruppe 1A og Ovf-midler går til å dekke drift av Kirkerådet.

Prosjekter med Ovf-finansiering i Kirkerådet

Kirkerådet vil i 2019 bruke sin andel av Ovf-midlene på de særskilte satsingsområdene 1) Dåp og 2) Økt digital satsing i Den norske kirke – å være kirke på nett, samt 3) Fullfinansiering av rekrutteringsprosjektet i 2019.

Bispemøtet (prefiks 130)

Foreslått tildelt ramme for 2019 for Bispemøtet er på kr 6,9 mill. Dette er videreføring av opprinnelig tildelt ramme for 2018 redusert med 0,2 prosent.

1.5 Bispedømmerådene (prefiks 210-310)

Tildeling til bispedømmerådene fordeles etter fordelingsnøkkelen som er videreført fra tidligere år og gir følgende fordeling i 2019 i forhold til tildelingen for 2018:

Tabell 4: Fordeling av midler til bispedømmerådene, Kirkerådet og Bispemøtet i 2019 sammenlignet med 2018

	Tildeling 2018	Tildeling 2019	Endring NOK	Endring i prosent	Fordelingsnøkler
Oslo	144 572	144 288	-284	-0,20 %	11,5 %
Borg	118 930	118 697	-233	-0,20 %	9,4 %
Hamar	105 201	104 994	-206	-0,20 %	8,3 %
Tunsberg	104 645	104 440	-205	-0,20 %	8,3 %
Agder og Telemark	113 955	113 732	-223	-0,20 %	9,0 %
Stavanger	94 072	93 888	-184	-0,20 %	7,5 %
Bjørgvin	143 138	142 857	-281	-0,20 %	11,3 %
Møre	72 388	72 246	-142	-0,20 %	5,7 %
Nidaros	112 200	111 980	-220	-0,20 %	8,9 %
Sør-Hålogaland	79 386	79 231	-156	-0,20 %	6,3 %
Nord-Hålogaland	83 171	83 008	-163	-0,20 %	6,6 %
Kirkerådet og Bispemøtet	89 925	89 749	-176	-0,20 %	7,1 %
Total	1 261 584	1 259 110	-2 474	-0,20 %	100,0 %

1.6 Svalbard kirke

Tilskudd til Svalbard kirke bevilges fra Justisdepartementet til KUD og videre til Dnk hvor Nord-Hålogaland bispedømmeråd tildeles midlene og følger opp rapportering og dialog. Tilskuddet er øremerket Svalbard kirkes virksomhet, og det følger av Prop. 1 S (2018-2019) Svalbardsbudsjettet at midlene skal anvendes til dekning av husleie for Svalbard kirke, utgifter til lønn, vikarutgifter, varer og tjenester som kirken står for i arbeidet sitt i tillegg til drift av tjenestebil, snøskuter og leie av helikopter. For 2018 er tildelingen til Svalbard kirke på kr 5,5 mill.

2. Gruppe 1B Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mm

Denne rammen gjelder tilskudd som skal videreformidles til menighetene for aktiviteter til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mm, samt tilskudd til domkirkene i Trondheim og Oslo. Midlene fordeles etter samme modell som tidligere år. Av tildelte midler anslås det at om lag 80 prosent benyttes til lønn. Det foreslås samme reduksjon på 0,2 prosent som for Kirkerådet, Bispedømmerådene og gruppe 3. Av samme grunn foreslås at en eventuell økning i tildelingen gis gruppe 1B slik at effekten av økningen blir lik disse gruppene. Tabellen under viser regnskaps- og budsjettall for tildelingen til gruppe 1B fra 2016-2018 og forslag til budsjett for 2019:

Tabell 5: Forslag til tildeling i gruppe 1B

Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning, kirkemusikk mm og domkirker	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Trosopplæring	302 900	302 122	310 432	309 823
Oslo og Nidaros domkirker	5 000	5 000	5 138	5 127
Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.	136 400	136 400	140 152	139 877
Sum tilskudd	444 300	443 522	455 721	454 827

Tabellen under viser forslag til fordeling av midlene til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mm til bispedømmerådene og Kirkerådet i 2019. Fordelingsnøkklene fra tidligere er videreført:

Tabell 6: Forslag til fordeling av midler i gruppe 1B til hver enhet i 2019

	Trosopplæring	Diakoni, undervisning og kirke-musikk mm	Domkirkene	Sum
Oslo	29 162	12 466	2 051	43 679
Borg	38 811	14 361	0	53 172
Hamar	23 839	10 833	0	34 672
Tunsberg	28 749	10 322	0	39 070
Agder	27 954	12 621	0	40 574
Stavanger	31 412	13 519	0	44 931
Bjergvin	40 737	15 712	0	56 448
Møre	18 898	10 037	0	28 935
Nidaros	29 674	10 597	3 076	43 347
Sør-Hålogaland	16 780	14 495	0	31 275
Nord-Hålogaland	16 971	11 940	0	28 911
Kirkerådet	6 839	2 900	0	9 739
Totalt	309 823	139 877	5 127	454 827

3. Gruppe 2 internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkemøtets budsjettreglement omfatter gruppe 2 internasjonale og økumeniske organisasjoner. Kirkemøtet har vedtatt en ramme for denne gruppen på inntil i alt kr 11 mill. Som i 2017 var det i 2018 behov for kr 10,3 mill til disse formålene, inklusive «fair membership fee» til Det lutherske verdensforbund LVF.

For 2019 er kontingenten til Konferanse av Europeiske kirker (KEK) økt med kr 0,15 mill, slik at det nå kan betales det som forventes av Den norske kirke også til KEK. Samarbeidsrådet for Tros og livssynssamfunn har også bedt om en betydelig økning i kontingenten fra Den norske kirke fra kr 28 000 i 2018 til kr 0,4 mill i 2019. Det norske menneskerettighetsfond, som Mellomkirkelig råd er medeier av, ber også om en økning på kr 0,1 mill. Til tross for estimater som overstiger kr 10 mill, foreslås det at dette dekkes innenfor tildelingen av Ovf-tilskuddet på kr 10 mill.

4. Gruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål

Etter budsjettreglementet til Kirkemøtet omfatter gruppe 3 tilskudd til virksomheter som Kulturdepartementet har gitt støtte til og som Den norske kirke har videreført. Tilskuddene i gruppe 3 benyttes i hovedsak til å dekke lønns-, pensjons- og driftskostnader som virksomhetene er avhengig av for å løse de oppgavene de har i dag. Flere av virksomhetene er små og økonomiske sårbare, men arbeider alle i viktige nisjer. Dersom tjenestene faller bort, er det ingen som står klare til å overta. Det å ha tilstrekkelig faglig kompetanse og økonomi er kritiske suksessfaktorer.

KUN ble virksomhetsoverdratt til VID 01.09.2018, og kostnaden flyttes fra gruppe 1A til gruppe 3. Om det skal tas inn nye virksomheter i denne gruppen, eller noen skal tas ut, bør det skje i et langsiktig perspektiv.

IKO har søkt om driftstilskudd for 2019. Det er ikke funnet grunn til øke tilskuddsrammen i gruppe 3 for å imøtekomme søknaden.

Bibelselskapet mottar penger til samisk bibeloversettelse. Dette ligger inne også for 2019 for avslutning, lansering og etterarbeid med Nordsamisk Bibel. Etter dialog med Bibelselskapet er det enighet om at nye prosjekter og arbeider fra 2020 formaliseres som tjenestekjøp og ikke som driftstilskudd, og at det derfor etter dette ikke bevilges penger fra gruppe 3.

Kirkemøtet vedtok en ramme for denne gruppen for 2019 med inntil kr 25 mill. Kirkerådet kan omdisponere inntil 5 prosent av rammen til gruppe 1 eller gruppe 2. Det foreslås å redusere gruppe 3 med 0,2 prosent på lik linje med tildeling til Kirkerådet, bispedømmerådene og gruppe 1B. Tilskuddet til KABB er ikke redusert. Når tilskudd til KUN flyttes fra gruppe 1A til gruppe 3, gir dette en budsjetttramme for 2019 på kr 30,1 mill. Det foreslås videre at en eventuell økning i rammetilskuddet gis gruppe 3 tilsvarende som for de andre gruppene og fordeles til tilskuddsmottakerne.

Tabell 7: Forslag til fordeling av midler til gruppe 3 i 2019 sammenlignet med tidligere år

	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Døvekirken	11 030	11 030	11 334	11 325
Kristent arbeid blant blinde	335	335	344	344
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO)	6 500	6 500	6 679	6 666
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	2 930	3 980	4 090	4 082
Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)	1 670	1 670	1 716	1 700
KUN				6 008
Sum tilskudd	22 465	23 515	24 164	30 124

I tråd med Kirkemøtets vedtak i sak KM 14/18 vedtok Kirkerådet i sak KR 50/18 å bevilge kr 0,5 mill til evaluering av KIFO, og evalueringen skal slutføres i 2019. Kirkerådet vil komme tilbake med anbefalinger om videre drift etter at resultatet av evalueringen foreligger.

Kirkelig ressurscenter sin virksomhet evalueres i 2018, og Kirkerådet vil komme tilbake til resultatet av evalueringen og anbefalinger om videre drift etter at evalueringen er gjennomført.

5. Fordeling av Ovf-midler til kirkelige formål i 2019

Fordelingen av Ovf-midler til kirkelige formål for 2019 er foreslått som i 2018.

Tabell 8: Forslag til fordeling av Ovf-midler i 2019

	Tildeling 2019
Oslo	576
Borg	696
Hamar	783
Tunsberg	638
Agder og Telemark	689
Stavanger	557
Bjørgvin	875
Møre	502
Nidaros	723
Sør-Hålogaland	532
Nord-Hålogaland	574
Kirkerådet	8 355
Total	15 500

6. Forslag til budsjett for 2019 for rettssubjektet Den norske kirke og rettssubjektsnivået, Kirkerådet og Bispemøtet (prefiks 110-130)

Forslag til budsjett tar utgangspunkt i statlige tilskudd og tilskudd fra Ovf for 2019. For hele virksomheten er det budsjettert med inntekter på om lag 23,2 mill.

Forslag til budsjett 2019 for hele virksomheten Dnk

Det budsjetteres med et negativt resultat på 92,8 mill for hele virksomheten tilsvarende prognosen for solvenspremien for 2019.

Tabell 9: Forslag til budsjett for rettssubjektet Dnk i 2019

Dnk	Rev. budsjett 2018	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd	-2 095 950	-2 166 100
Andre inntekter	-24 571	-23 228
Sum driftsinntekter	-2 120 521	-2 189 328
Tilskudd mv	517 739	511 516
Lønn og godtgjørelser	1 435 061	1 458 432
Andre driftskostnader	264 600	312 228
Sum driftskostnader	2 217 401	2 282 176
Finansposter	-	-
Resultat	96 880	92 848

Forslag til budsjett 2019 for rettssubjektsnivå (prefiks 110)

Forslag til budsjett for rettssubjektsnivået (prefiks 110) er høyere enn revidert budsjett 2018. Det er tatt høyde for reelle kostnader knyttet til pensjonspremie inkludert solvenspremie og til kirkevalg.

Tabell 10: Forslag til budsjett for rettssubjektsnivå (prefiks 110)

110	Rev. budsjett 2018	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd		
Andre inntekter	-105	-105
Sum driftsinntekter	-105	-105
Tilskudd mv	34 454	40 124
Lønn og godtgjørelser	240 793	297 661
Andre driftskostnader	97 507	160 245
Sum driftskostnader	372 859	498 030
Finansposter	-	-
Resultat		

Forslag til budsjett 2019 for Kirkerådet (prefiks 120)

For Kirkerådet videreføres kostnadsnivået som i 2018 redusert med 0,2 prosent, i samsvar med forslag til tildelt ramme for 2019:

Tabell 11: Forslag til budsjett for Kirkerådet (prefiks 120)

120	Rev. budsjett 2018	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd		
Andre inntekter	-9 833	-6 000
Sum driftsinntekter	-9 833	-6 000
Tilskudd mv	8 355	8 355
Lønn og godtgjørelser	50 638	52 158
Andre driftskostnader	48 431	43 588
Sum driftskostnader	107 424	104 101
Finansposter	-	-
Resultat		

Forslag til budsjett 2019 for Bispemøtet (prefiks 130)

Forslag til budsjett for Bispemøtet (prefiks 130) er på samme nivå som opprinnelig budsjett for 2018 på kr 6,9 mill fratrukket et kutt på 0,2 prosent. Revidert budsjett er betydelig høyere på grunn av mindreforbruk fra 2017 og midler overført fra bispedømmerådene til Bispemøtet for fellesaktiviteter for biskopene.

Tabell 12: Forslag til budsjett for Bispemøtet (prefiks 130)

130	Rev. budsjett 2018	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd		
Andre inntekter	-328	
Sum driftsinntekter	-328	-
Tilskudd mv		
Lønn og godtgjørelser	3 559	3 318
Andre driftskostnader	4 715	3 552
Sum driftskostnader	8 274	6 870
Finansposter	-	-
Resultat		

7. Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser

I statsbudsjettet for 2019, slik det også ble gjort i 2017 og 2018, gir KUD et tilskudd på kr 4 mill over Kap 342, post 70 Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser til Den norske kirke for bispedømmerådene sine oppgaver innen gravplassforvaltningen. Dette er et felt der kirken utfører oppgaver på vegne av alle innbyggere, og tilskuddet på kr 4 mill er øremerket formålet. Midlene skal nyttes til dekning av utgifter for arbeid der bispedømmerådene etter gravferdsloven har myndighet som godkjennings- og klageinstans i saker hvor lokale gravferdsmyndigheter treffer vedtak i første instans. Tilskuddet skal også bidra til at det ytes veiledning overfor lokale gravferdsmyndigheter gjennom konferanser, kurs og annen informasjonsvirksomhet.

Fram til 2017 hadde Tunsberg bispedømmeråd et særskilt ansvar for dette feltet, og det har vært lokalisert en egen stilling med ansvar for nasjonal rådgivning og kompetanseutvikling. Kirkerådet har i samråd med Tunsberg bispedømmeråd vurdert som hensiktsmessig at Tunsberg bispedømmeråd også får hovedansvar for oppfølging av dette området. I 2017 ble det derfor ansatt en jurist i en prosjektstilling finansiert av de øremerkede midlene for å styrke den juridiske kompetanse knyttet til nasjonal gravplassrådgiverfunksjon ved Tunsberg bispedømmeråd og avlaste bispedømmerådene sine saksbehandling og styrke den juridiske kompetansen på fagfeltet.

Fordelingen av midlene blir i 2019 foreslått gjort på følgende måte:

- Kr 2,2 mill fordeles mellom bispedømmerådene etter fordelingsnøkkelen som ligger til grunn for fordelingen av midler for gruppe 1A
- Kr 0,5 mill tildeles, kompetanse og materiellutvikling etter søknad fra bispedømmerådene og gravplassrådgiver
- Kr 1,3 mill tildeles prosjektstillingen som jurist knyttet til nasjonal gravplassrådgiverfunksjon ved Tunsberg bispedømmeråd.

I årsrapporten skal det gis en særskilt redegjørelse for ressursanvendelsen på feltet, med tilhørende regnskapsoversikt.

8. Kirkevalget 2019

Stortinget har bevilget et særskilt tilskudd til gjennomføring av kirkevalg i Den norske kirke siden 2009. Forut for kirkevalget i 2009 forelå en egen

stortingsproposisjon, St.prp. nr 39 (2008-2009) om finansiering demokratireformen, med overordnet fordeling av midlene fordelt mellom lokalt tilskudd, produksjon av valgkort, nasjonal tilrettelegging samt evaluering. I 2009 var tilskuddet for gjennomføringen av kirkevalget på 73 millioner kroner.

Et av målene KUD har satt for tilskudd til Den norske kirke er at den «skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier» (Prop. 1 S 2018-2019 s 122). I forslag til rammetilskuddet for 2019 inngår videreføring av økningen i bevilgningen på kr 20 mill i 2018 i tillegg til en økning på kr 49 mill for gjennomføring av kirkevalget i 2019. Samlet sett er det bevilget kr 89 mill. I 2018 ble kr 4,5 mill fordelt til Kirkerådet og bispedømmerådene, mens de resterende midlene på kr 15,5 mill overføres til 2019. Tabellen under viser aktiviteter og beløp for Kirkevalget 2019.

Tabell 13: Forslag til aktiviteter og beløp for Kirkevalget 2019 (tall i hele kroner)

Valgkort	22 800 000
Kommunikasjon	5 150 000
Valgopplæring	2 000 000
Valgmodul	6 000 000
Intensjonsstøtte	500 000
Listestøtte	3 000 000
Samisk valg møte	1 350 000
Sentral tilrettelegging	2 500 000
Tildeling til bispedømmeråd	7 675 000
Tilskudd til fellesråd	32 000 000
Kursing av menighetsråd/fellessråd	1 000 000
Evaluering av Kirkevalget 2019	500 000
Sum 2019	84 475 000
Sum 2018	4 525 000
TOTALSUM	89 000 000

Kommentar til de ulike aktivitetene:

Valgkort

Den norske kirkes største kommunikasjonstiltak. Trykking og utsendelse av valgkort til ca 3,1 million stemmeberettigede.

Kommunikasjon

Utvikling og gjennomføring av gjennomføring av planer og tiltak på både nasjonalt, regionalt og lokalt nivå for å gjøre kirkevalgene kjent for velgerne, skape engasjement og gi lyst til å stemme. Design og produksjon av maler og materiell til bruk på alle nivå for begge valg.

Valgopplæring

Utvikling og gjennomføring av kurs for ulike grupper som skal tilrettelegge for kirkevalg, blant annet for valgfunksjonærer

Valgmodul

Endring og forbedring av medlemsregisterets valgmodul, gjennomføring av IT-anskaffelser, fornyelse av ulike lisenser og programvarer. Oppfølging av Kirkemøtets regelendringer, utvikling av valgmanntall, oppdatering av grenseendringer blant annet som følge av kommunesammenslåinger.

Intensjonsstøtte og listestøtte i henhold til valgreglene § 6-5

Satsene er for intensjonsstøtte kr 20 000 per registrerte nomineringsgruppe per bispedømme, for listestøtte kr 100 000 per godkjente liste (levert av registrert nomineringsgruppe, samt Nominasjonskomiteens liste) per bispedømme og nasjonal støtte på kr 100 000.

Samisk kirkelig valgmøte

Gjennomføring av arrangementet i henhold til kostnadsberegninger gjort av samisk kirkeråd.

Sentral tilrettelegging

Tilrettelegging av valginformasjon på tegnspråk og samisk, lønnsutgifter, møte- og reisekostnader, produksjon av valghåndbok og håndbok for menighetsråd og fellesråd

Tildeling til bispedømmeråd

Tildeling til bispedømmerådene tilrettelegging fordeles i utgangspunktet etter en utarbeidet fordelingsnøkkel for midlene. Tilskuddet beregnes ut fra følgende kriterier:

- Grunntilskudd per sokn
- Antall stemmesteder mer enn ett i soknet (knyttet til antall stemmekretser i kommunen)
- Om valget går over én eller to dager (avhengig av om kommunen har bestemt én eller to dagers valg ved kommune- og fylkestingsvalget)
- Antall stemmeberettigede medlemmer i soknet

Døvemenighetene og Saemien Áálmege (samisk menighet i sørsamisk område) vil få dobbelt tilskudd pga. de særlige utfordringer i forbindelse med organisering, informasjon og gjennomføring av valgene.

Tilskudd lokalt

Det gis tilskudd til alle fellesråd for menigheter etter kriterier benyttet ved tidligere kirkevalg. Tilskuddet skal gå til følgende hovedområder:

- Godtgjørelse til valgfunksjonærer
- Opplæring av valgfunksjonærer
- Lokale kommunikasjonstiltak
- Lokal valgadministrasjon
- Valgmateriell

Det er lagt opp til at valgstyrene, i samarbeid med fellesrådet, kan prioritere bruken av midlene mellom disse formålene.

Kursing for nye menighetsråd og fellesråd

Det gis tilskudd til bispedømmer og KA.

Evaluerings

Innhenting av data eller survey.

9. Egenkapital og finansinntekter

I forslag til statsbudsjett er det ikke foreslått særskilte midler til ytterligere styrking av egenkapitalen i 2019. Det er ikke rom i budsjettet for å styre mot et overskudd

som ville styrket egenkapitalen i 2019. Alternativet ville vært å redusere tildelingen til alle grupper og styre mot et overskudd som ville styrket egenkapitalen.

Som i 2018 budsjetteres det ikke med finansinntekter i 2019. Ved et regnskapsmessig overskudd, vil finansinntekter gå til å styrke egenkapitalen.

10. Avskrivninger

I 2017 kompenserte KUD avskrivningsbeløp for de kommende år for anskaffelser gjort før 2017. Dette er estimert til om lag kr 4,5 mill kr årlig. Kirkerådet foreslår å videreføre at avskrivninger gjøres månedlig på de respektive enhetene og at dette tildeles hver enhet i tråd med praksis i 2018.

11. Langtidsbudsjett

I samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement § 2, skal det utarbeides et langtidsbudsjett. Her presenteres det første langtidsbudsjettet for rettssubjektet Dnk. Det foreslås budsjett fem år fremover, slik at det omfatter to kirkevalg. Det budsjetteres med pris- og lønnsvekst på 3 prosent hvert år, og det forutsettes at tilskuddet fra KUD dekker økte pensjonskostnader. Det budsjetteres også med at tilskudd fra KUD til å dekke kostnader til kirkevalg i 2023, gis ved økt tilskudd i 2022 på kr 10 mill og i 2023 på kr 80 mill. Det er lagt til grunn at det ikke blir noen endring i tilskuddet fra Ovf og at inntekter til Svalbard kirke videreføres og tilskudd til gravplassforvaltning budsjetteres som i 2019.

I utarbeidelsen av langtidsbudsjett er det ikke budsjettert med andre inntekter slik det er gjort i forslag til budsjett for 2019. Det er heller ikke budsjettert med finansposter, og det er ikke lagt inn mulig effekt av effektivisering. Det budsjetteres med også med budsjett i balanse, og dermed ingen planlagt økning av egenkapital i perioden.

Kostnadssiden som i all hovedsak er lønnsmidler, er økt med 3 prosent årlig. Øvrige kostnader er estimert med samme prosent justert for kirkevalgskostnader i 2019, 2022 og 2023, samt at pensjonskostnader er fremskrevet.

Tabell 14: Langtidsbudsjett 2019-2023 for rettssubjektet Dnk

Dnk	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Mottatte tilskudd	-2 166 100	-2 205 013	-2 316 163	-2 440 948	-2 641 577
Andre inntekter					
Sum driftsinntekter	-2 166 100	-2 205 013	-2 316 163	-2 440 948	-2 641 577
Tilskudd mv	511 516	526 861	542 667	558 947	575 715
Lønn og godtgjørelser	1 458 432	1 451 552	1 540 098	1 631 301	1 725 240
Andre driftskostnader	289 000	226 600	233 398	250 700	340 621
Sum driftskostnader	2 258 948	2 205 013	2 316 163	2 440 948	2 641 577
Finansposter	-	-	-	-	-
Resultat	92 848	-	-	-	-